

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt samt temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det föreslås att lagen om överlåtelseskatt ändras temporärt så att överlåtelseskatt inte ska betalas när en kommun eller en så kallad frivillig samkommun för social- och hälsovården eller räddningsväsendet senast före utgången av 2030 till ett bolag som ägs av den mot vederlag i form av aktier i bolaget överlåter en fastighet eller aktier som berättigar till besittning av lokaler som den hyr ut till ett välfärdsområde och som använts av den social- och hälsovård eller det räddningsväsende som kommunen eller samkommunen ordnat.

Bestämmelsen om skattefrihet för överlåtelse av en fastighet eller värdepapper vid verksamhetsöverlåtelse i lagen om överlåtelseskatt ändras på så sätt att kravet på att överlåtelsen ska ske till ett sådant bolag som har bildats för att fortsätta verksamheten slopas.

Definitionen av värdepapper i lagen om överlåtelseskatt ändras så att med värdepapper också avses en lånefordran som överlåtit i samband med överlåtelse av värdepapper, när betalningen för lånefordran kommer den som överlåtit värdepapperet till godo. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om omvänd skattskyldighet som tillämpas på vinstutdelning i form av värdepapper samt en översyn av skattskyldigheten vid inlösningsförfarande för minoritetsaktier enligt aktiebolagslagen.

Det föreslås att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras temporärt genom att det i lagen tas in en bestämmelse om hur anskaffningsutgiften för lokaler och annan egendom som används för skattefri verksamhet och som kommunen och samkommunen hyr ut till välfärdsområdena och som överförs till det övertagande bolaget bestäms i det övertagande bolaget.

Enligt förslaget ändras lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet temporärt genom att till den foga en bestämmelse om hur anskaffningsutgiften för de lokaler och annan egendom som används i skattefri verksamhet i kommunens inkomstbeskattning och som kommunen och samkommunen hyr ut till välfärdsområdena och som överförs till ett övertagande bolag fastställs i det övertagande bolaget.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2024 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2024, till den del de gäller omvänd skattskyldighet vid överlåtelsebeskattning dock den 1 januari 2025. De bestämmelser om skattefrihet som ingår i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt och som gäller bolagisering av fastigheter som används av social- och hälsovården eller räddningsväsendet samt bestämmelser om verksamhetsöverlåtelse ska tillämpas på överlåtelse som skett på basis av ett avtal som ingåtts den dag då propositionen lämnas eller därefter.

Lagen om temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ska tillämpas vid beskattningen för 2023–2030.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	5
2.1 Bestämmelserna i lagen om överlåtelseskatt.....	5
2.1.1 Allmänt.....	5
2.1.2 Skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse.....	5
2.2 Bolagiseringsskyldighet enligt kommunallagen	6
2.3 Temporär befrielse från överlåtelseskatt i samband med bolagiseringsskyldigheten ..	7
2.4 Egendomsarrangemang i samband med social- och hälsovårdsreformen och skattebestämmelser om dem	7
2.4.1 Överföringar av egendom från samkommuner och kommuner till välfärdsområden	7
2.4.2 Lokaler som ägs av kommuner och frivilliga samkommuner samt avtal om dem....	8
2.4.3 Skattebestämmelser i samband med egendomsöverföring.....	9
2.5 Lokaler som fortsättningsvis ägs av kommuner och samkommuner	9
2.6 Europeiska unionens regler för statligt stöd.....	10
2.7 Bedömning av nuläget.....	12
2.7.1 Skyldighet att betala överlåtelseskatt vid bolagisering av fastigheter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet	12
2.7.2 Skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse.....	13
3 Målsättning	13
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	14
4.1 De viktigaste förslagen.....	14
4.1.1 Lagen om överlåtelseskatt.....	14
4.1.2 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.....	15
4.1.3 Bedömning av befrielsen från överlåtelseskatt vid bolagisering av lokaler inom social- och hälsovården eller räddningsväsendet med avseende på EU:s regler för statligt stöd.....	15
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	17
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	17
4.2.1.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin	17
4.2.1.2 Konsekvenser för företagen	18
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	19
5 Remissvar	19
6 Specialmotivering	19
6.1 Lagen om överlåtelseskatt.....	19
6.2 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.....	21
7 Ikraftträdande.....	22
8 Förhållande till budgetpropositionen	22
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	22
LAGFÖRSLAG	23
1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt.....	23
2. Lag om temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	25

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Från och med ingången av 2023 tog välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen över social- och hälsovårdens och räddningsväsendets uppgifter, som kommunerna tidigare hade ansvaret för att ordna, från kommunerna, sjukvårdsdistrikten och specialomsorgsdistrikten. Samtidigt överfördes sjukvårdsdistriktens och specialomsorgsdistriktens tillgångar och skulder till dem i enlighet med lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021), nedan *införandelagen*. Införandelagen innehåller också bestämmelser om hur egendomsöverföringar ska behandlas i skattehänseende så att de inte ger upphov till några skattepåföljder i inkomstbeskattningen eller överlåtelsebeskattningen.

Kommunerna äger fortsättningsvis de lokaler som används av den social- och hälsovård och räddningsväsendet som kommunerna själva ordnade, och kommunerna har ålagts att hyra ut de här lokalerna till välfärdsområdena fram till utgången av 2025. Välfärdsområdet har rätt att förlänga hyresavtalets giltighetstid med ett år. Detsamma gäller så kallade frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet och de lokaler som ägs av dem. De lokalerna hyrs ut till välfärdsområdet på motsvarande sätt. Efter att övergångsperioden har löpt ut ska uthyrningen i princip anses ske i ett konkurrensläge på marknaden. Till följd av den bolagiseringskyldighet som det föreskrivs om i kommunallagen (410/2015) ska sådan verksamhet överföras till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse. Bolagiseringskyldigheten gäller dock inte tjänster som kommuner eller samkommuner producerar med stöd av lag eller uthyrning av lokaler till konkurrensutsatt produktion av dessa tjänster. I ett uttalande som ingick i riksdagens svar (RSv 111/2021 rd) på regeringens proposition RP 241/2020 rd om social- och hälsovårdsreformen (RSv 111/2021 rd) förutsatte riksdagen att en bedömning inleddes om behovet av en reform av överlåtelseskatten och att ändringsförslagen lämnas till riksdagen för godkännande.

Motsvarande situation i fråga om bolagisering av uthyrningsverksamhet och skyldighet att betala överlåtelseskatt gäller också lokaler som används av social- och hälsovården eller räddningsväsendet och ägs av kommuner eller frivilliga samkommuner inom social- och hälsovården eller räddningsväsendet och som kommunerna eller samkommunerna innan reformen trädde i kraft hyrde ut till de sjukvårdsdistrikt, specialomsorgsdistrikt eller frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet som bedrev verksamhet i lokalerna. Sådana hyresavtal blev vid ingången av 2023 med stöd av införandelagen avtal mellan kommunerna eller samkommunerna och välfärdsområdena. Detsamma gäller lokaler som ägs av kommuner eller frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet och har använts för social- och hälsovård eller räddningsverksamhet som de ordnar men konkurrensutsätter produktionen av. I sådana fall har kommunernas eller samkommunernas hyresavtal med tjänsteproducenterna fortsatt gälla trots att välfärdsområdena har tagit över ansvaret för att ordna tjänsterna och avtalen om tjänsteproduktion med tjänsteproducenterna. I alla de situationer som beskrivs ovan är skyldigheten att bolagisera uthyrningsverksamhet som kommunerna och samkommunerna fortsätter med samt den påföljande skyldigheten att betala överlåtelseskatt en direkt följd av reformen.

Den ändring som föreslås i fråga om skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse är kopplad till de nämnda bolagiseringskyldigheterna och gör arrangemangen mer flexibla.

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen. Bakgrundsmaterialet till regeringens proposition finns tillgängligt på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt_med_identifieringskod_VM037:00/2023. Finlands Kommunförbund rf har hörts under beredningen. Propositionen har varit på remiss...

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Bestämmelserna i lagen om överlåtelseskatt

2.1.1 Allmänt

Enligt lagen om överlåtelseskatt (931/1996) ska överlåtelseskatt betalas på överlåtelse av äganderätt till fastigheter och värdepapper. Vid överlåtelse av en fastighet utgör skatten enligt 6 § 4 procent av köpeskillingen eller värdet av annat vederlag.

Skattesatsen för överlåtelse av aktier är enligt 20 § 1,6 procent av köpeskillingen eller av värdet av annat vederlag.

Om det är fråga om aktier i ett bostadsaktiebolag eller andra aktier som avses i 20 § 3 mom. 1–4 punkten, är skatten dock 2,0 procent av köpesumman eller värdet av annat vederlag. Enligt 4 § 4 mom. ska skatt betalas också för överlåtelse av fastighet till öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag eller annat samfund som sker mot aktier eller andelar eller i form av annan kapitalinvestering. Med stöd av 15 § 3 mom. gäller detsamma för överlåtelse av värdepapper. Enligt 20 § 2 mom. beräknas skatt på överlåtelse och annat förvärv som skett i enlighet med 4 § 4 mom. utifrån den överlåtna egendomens gängse värde vid överlåtelsestidpunkten. Om överlåtelsen gäller aktier i ett i 20 § 3 mom. avsett bostadsaktiebolag, ömsesidigt fastighetsaktiebolag eller annat fastighetsbolag som avses i momentet räknas dessutom i 4 mom. avsedda bolagslån med i skattegrunden.

Enligt 7 § ska skatten på överlåtelse av fastighet betalas senast när lagfart eller inskrivning söks eller, om lagfart eller inskrivning inte har sökts inom stadgad tid eller inte ska sökas, inom sex månader efter att överlåtelseavtalet ingicks.

Enligt 21 § 1 mom. ska skatten för överlåtelse av värdepapper betalas inom två månader från det att överlåtelseavtalet ingicks, eller i samband med att överlåtelseavtalet ingås om den ena parten är värdepappershandlare eller om en värdepappershandlare är förmedlare eller kommissionär för den ena parten, om värdepapper säljs på exekutiv auktion eller om överlåtelsen sker genom en fastighetsmäklares förmedling.

2.1.2 Skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse

I 43 § i lagen om överlåtelseskatt föreskrivs det om skattefrihet som gäller överlåtelse av fastighet eller värdepapper i samband med verksamhetsöverlåtelse. Enligt paragrafens 1 mom. ska Skatteförvaltningen på ansökan återbära den skatt som har betalats på förvärvet om en fastighet eller värdepapper som hör till den överlåtna verksamheten överlåtits till ett samfund som har bildats för att fortsätta verksamheten i de fall som avses i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), nedan *näringskattelagen*. Har ansökan gjorts och utredning lämnats om att de förutsättningar som nämns ovan är uppfyllda redan innan skatten har betalats, kan Skatteförvaltningen besluta att skatt inte ska betalas. Ett lagakraftvunnet beslut om detta ska iakttas vid ansökan om lagfart och inskrivning om sökanden yrkar på det.

Med verksamhetsöverlåtelse avses enligt 52 d § i näringskattelagen, som det hänvisas till i lagen om överlåtelseskatt, ett arrangemang där ett aktiebolag överlåter de tillgångar som hör till antingen alla eller en eller flera verksamhetsgrenar, de skulder som hänför sig till de tillgångar som överförs och de reserver som hänför sig till den verksamhet som överförs till ett aktiebolag som fortsätter den överförda verksamheten och som vederlag erhåller nya aktier som emitteras eller egna aktier som innehas av det övertagande bolaget.

Med avvikelse från 43 § i lagen om överlåtelseskatt förutsätter tillämpningen av 52 d § i näringskattelagen inte att det mottagande bolaget har bildats för verksamheten, utan bolaget kan redan vara verksamt och ha bildats tidigare.

Enligt 52 § i näringskattelagen tillämpas 52 d § också på verksamhetsöverlåtelser som gäller andra inhemska samfund som avses i 3 § i inkomstskattelagen (1535/1992) än aktiebolag. Sådana samfund är exempelvis kommuner.

2.2 Bolagiseringsskyldighet enligt kommunallagen

Genom lag 626/2013 som trädde i kraft den 1 september 2013 infördes i den gamla kommunallag (365/1995) som upphävdes genom den gällande kommunallagen bestämmelser om kommunens skyldighet att bolagisera verksamhet som sker i ett konkurrensläge på marknaden. Ändringarna var förknippade med slopandet av stöd som enligt Europeiska kommissionen stred mot EU:s regler om statligt stöd (RP 32/2013 rd).

Bakgrunden var för det första Europeiska kommissionens beslut C 7/2006 av den 11 februari 2007 om det statliga stödet till Vägaffärsverket (Destia Ab). Kommissionen betraktade affärsverkets konkursskydd och undantag från tillämpningen av normal samfundsbeskattning som förbjudet statligt stöd. I samband med kommunala affärsverk ansåg kommissionen senare, i ett brev daterat den 14 april 2010 med anledning av ett klagomål om Helsingfors stads affärsverk Palmia, att avsaknaden av affärsekonomisk risk vid konkurs till följd av affärsverkets rättsliga ställning som en del av kommunen kan betraktas som obegränsad statsgaranti som beviljats affärsverk. Kommissionen ansåg också att skatteförmåner som har beviljats en kommun, befrielse från bolags-, fastighets- och kapitalskatt, är selektiva och inte förenliga med EU:s regler för statligt stöd.

I sitt brev uppmanade kommissionen Finland att ändra de kommunala affärsverkens ställning så att kommunala affärsverk som verkar på en konkurrensutsatt marknad inte längre beviljas obegränsad garanti och skatteförmåner, utan ska verka på samma villkor som privata aktörer. Detta kunde enligt kommissionen uppnås genom att affärsverken ombildas till sedvanliga företag. Den privilegierade ställningen kunde bibehållas endast i fråga om enheter som utgör en del av kommunens interna funktioner och inte bedriver ekonomisk verksamhet.

De bolagiseringsbestämmelser som togs in i den gamla kommunallagen formulerades efter diskussioner med kommissionen, och när de infördes avslutade kommissionen handläggningen av de ovan nämnda klagomålen. Såvitt det är känt har inga klagomål lämnats till kommissionen om bestämmelserna i kommunallagen.

Bestämmelserna om bolagiseringsskyldighet i den gamla kommunallagen togs så gott som oförändrade in i den nya kommunallagen. I 126 § i den lagen föreskrivs det att när en kommun sköter uppgifter enligt 7 § i ett konkurrensläge på marknaden ska den överföra skötseln av uppgifterna till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse. Enligt 2 mom. sköter kommunen inte en uppgift i ett konkurrensläge på marknaden till exempel när den med stöd av

lag som egen verksamhet eller i samarbete på det sätt som avses i 49 § producerar tjänster för kommunens eller områdets invånare och andra som det enligt lag ska ordnas tjänster för.

I 127 § i kommunallagen finns bestämmelser om undantag från bolagiseringsskyldigheten. Med stöd av dessa bestämmelser kan kommunen som egen verksamhet sköta de i 126 § avsedda uppgifter som anges i paragrafen. Kommunen får trots bolagiseringsskyldigheten som egen verksamhet sköta uppgifter enligt 126 § till exempel om kommunen hyr ut lokaler i huvudsak för användning i kommunens egen verksamhet och till dottersammanslutningar som ingår i kommunkoncernen eller för användning inom sådan tjänsteproduktion där kommunen har konkurrensutsatt produktionen. De bestämmelser om bolagiseringsskyldighet som gäller kommuner tillämpas också på samkommuner med stöd av 64 § i kommunallagen.

2.3 Temporär befrielse från överlåtelseskatt i samband med bolagiseringsskyldigheten

Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen för ändringarna om bolagiseringsskyldighet i den gamla kommunallagen skulle en kommun eller samkommun som innan lagen trädde i kraft hade skött en uppgift som egen verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden senast före utgången av 2014 överföra uppgiften för att skötas i bolagsform eller i form av ett andelslag, en förening eller en stiftelse eller annars ordna verksamheten så att den inte snedvrider konkurrensen.

I 6–8 mom. i ikraftträdandebestämmelsen föreskrevs det om en temporär befrielse från överlåtelseskatt vid bolagisering.

Enligt 6 mom. i ikraftträdandebestämmelsen skulle Skatteverket återbetala betald skatt på ansökan, om en kommun eller samkommun i syfte att uppfylla en bolagiseringsskyldighet senast före utgången av 2014 överlät en fastighet den ägde till ett aktiebolag som en eller flera kommuner eller samkommuner äger, när fastigheten före lagens ikraftträdande huvudsakligen och direkt använts för en uppgift som kommunen skött i ett konkurrensläge på marknaden. Dessutom krävdes det att fastigheten skulle användas för ett sådant ändamål också efter överlåtelsen och att kommunen eller samkommunen i vederlag fick aktier i det övertagande bolaget.

Skattefriheten gällde under samma förutsättningar värdepapper som hörde till den bolagiserade verksamhetens anläggningstillgångar samt aktier i ett bolag som äger och förvaltar fastigheter.

Till ansökan skulle fogas en redogörelse för hur överlåtelsen anknöt till bolagiseringsskyldigheten och för vad fastigheten användes före och efter överlåtelsen samt ett yttrande av en revisor. Om ansökan hade gjorts och en redogörelse för att villkoren för skattefri överlåtelse är uppfyllda hade lämnats redan innan skatten betalats, kunde skatteverket besluta att skatt inte behöver betalas.

Bestämmelsen om skattefrihet jämställde bolagiseringar av kommunal verksamhet med privata bolags motsvarande indelning av verksamheten i olika bolag. Det stöd som skattefriheten utgjorde ansågs därför inte vara selektivt eller stå i strid med EU:s regler om statligt stöd.

2.4 Egendomsarrangemang i samband med social- och hälsovårdsreformen och skattebestämmelser om dem

2.4.1 Överföringar av egendom från samkommuner och kommuner till välfärdsområden

Reformen av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet är förknippad med omfattande egendomsarrangemang som det föreskrivs om i införandelagen. I 20 § i införandelagen finns bestämmelser om att samkommunerna för de sjukvårdsdistrikt som avses i 7 § i

lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) samt de specialomsorgsdistrikt som avses i 6 § 1 mom. i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) jämte tillgångar, skulder och förbindelser ska överföras till välfärdsområdena den 1 januari 2023. I 27 § i införandelagen finns bestämmelser om övergång av Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts tillgångar, skulder och förbindelser till HUS-sammanslutningen.

I 23 § i införandelagen föreskrivs det om överföring till välfärdsområdet av lös egendom som används inom kommunalt ordnad social- och hälsovård samt inom det kommunalt ordnade räddningsväsendet. Till välfärdsområdet övergår den lösa egendom, de rättigheter som gäller ägande, besittning och bruk av den lösa egendomen samt de tillstånd som hänger samman med den verksamhet som välfärdsområdet har organiseringsansvaret för. Till välfärdsområdet övergår dock endast aktier i ett aktiebolag som kommunen äger för ordnande eller produktion av social- och hälsovårdstjänster, om bolagets faktiska huvudsakliga verksamhet är produktion av social- och hälsovårdstjänster. Med undantag för dessa aktier får en kommun och ett välfärdsområde också komma överens på annat sätt än vad som anges i paragrafen i fråga om överföring av lös egendom.

2.4.2 Lokaler som ägs av kommuner och frivilliga samkommuner samt avtal om dem

I 22 § i införandelagen föreskrivs att de lokaler som används inom kommunalt ordnad primärvård, specialiserad sjukvård, socialväsande och räddningsväsende övergår i välfärdsområdets besittning den 1 januari 2023. Äganderätten till lokalerna överförs inte, utan parterna ingår ett hyresavtal om besittning av lokalerna, och avtalet ska gälla till och med den 31 december 2025. Välfärdsområdet har rätt att förlänga hyresavtalets giltighetstid med ett år. Välfärdsområdet och kommunen får även avtala på annat sätt om besittningen av lokalerna samt om giltighetstiden för de hyresavtal som gäller besittningen av dem.

Enligt 32 § i införandelagen tillämpas på så kallade frivilliga samkommuner som sköter social- och hälsovårdsuppgifter och det lokala räddningsväsendet, med undantag för de som avses i 20 §, vad som föreskrivs om kommuner i 22–26, 28–31 och 42 §. Enligt motiveringen till paragrafen (RP 241/2020 rd, s. 837) räknas till dessa samkommuner bland annat samkommuner som bildats utgående från bestämmelserna i lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007), även kallad Paras-lagen. Att de bestämmelser som gäller kommuner tillämpas även på samkommuner innebär i praktiken att välfärdsområdet hyr lokaler av dem på samma sätt och enligt samma principer som av kommunerna. Dessutom överförs dessa samkommuners lösöre och avtal till välfärdsområdet till de delar som lösöret och avtalen hänger samman med de tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar.

I 25 § i införandelagen finns bestämmelser om överföring till välfärdsområdet av avtal och ansvar som är bindande för kommunen och gäller ordnande av social- och hälsovård och räddningsväsendet. De övergår till välfärdsområdena den 1 januari 2023 om det inte är fråga om sådana undantag som anges i paragrafen eller om inte välfärdsområdet och kommunen kommer överens om något annat. Om avtalet inte kan överföras eller delas ska kommunen göra en framställning om hur ansvaret baserat på avtalet ska fördelas. Enligt motiveringen till paragrafen (RP 241/2020 rd, s. 828–829) övergår till välfärdsområdet ansvaret för bland annat de avtal kommunen ingått om produktion av service inom social- och hälsovården samt sådana hyresavtal där kommunen själv är hyresgäst och som avser lokaler som används av social- och hälsovården eller räddningsväsendet oberoende av vem som är hyresvärd. Hyresvärden kan alltså fortfarande vara till exempel en dottersammanslutning till kommunen. Till välfärdsområdet övergår alla sådana avtal som gäller besittning av lokaler där det i realiteten är fråga om avtal om hyresrätt eller annan nyttjanderätt till en lokal och där kommunen själv inte äger den lokal som den besitter med stöd av avtalet.

I enlighet med de ovan beskrivna bestämmelserna har lokaler som ägs av kommuner och frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet kvarstått i de här samkommunernas ägo när välfärdsområdena tagit över ansvaret för att ordna uppgifterna. Dessa samkommuner har haft samma skyldighet enligt 22 § i införandelagen som kommunerna att hyra ut sina lokaler till välfärdsområdena under en övergångsperiod. Också hyresavtal som kommunen ingått med frivilliga samkommuner om besittning av kommunägda lokaler överfördes till välfärdsområdena i samband med reformen. Dessa hyresavtal fortsätter mellan kommunen och välfärdsområdet och upphör enligt villkoren för det ursprungliga hyresavtalet, om inte parterna kommit överens om något annat inom införandelagens ramar.

Kommuner och frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet har också kunnat lägga ut tjänsteproduktion på privata tjänstetillhandahållare genom att efter konkurrensutsättning ingå ett avtal om köpta tjänster. Även dessa avtal om köpta tjänster har med stöd av 25 § i införandelagen överförts till välfärdsområdena om inte parterna har kommit överens om något annat. Däremot har hyresavtal om sådana lokaler fortfarande kvarstått mellan kommunen eller samkommunen och den aktuella tjänsteproducenten och fortsätter enligt de ursprungliga villkoren. Om en tjänst som tillhandahålls i lokalen har konkurrensutsatts utan ett hyresavtal med den privata tjänsteproducenten har man kunnat lösa situationen genom att kommunen eller samkommunen och välfärdsområdet har ingått ett hyresavtal om lokalen för övergångsperioden enligt 22 § i införandelagen.

2.4.3 Skattebestämmelser i samband med egendomsöverföring

När det gäller beskattningen var utgångspunkten för reformen att egendomsöverföringar från samkommuner till välfärdsområden inte skulle medföra några påföljder i form av inkomstskatt eller överlåtelseskatt.

Bestämmelserna om överlåtelseskatt finns i 6 kap. i införandelagen. Enligt 51 § i den lagen ska överlåtelseskatt inte betalas för överlåtelse av fastighet eller värdepapper när de samkommuntillgångar som avses i 20 § överförs till ett välfärdsområde enligt den paragrafen eller till HUS-sammanslutningen så som avses i 27 § eller för överlåtelse av värdepapper när de kommuntillgångar som avses i 23 § 2 mom. överförs till ett välfärdsområde.

I 52–54 § i införandelagen finns de bestämmelser som behövs för egendomsöverföringar. Med stöd av dem orsakas välfärdsområdena inga direkta inkomstskattepåföljder av överföringen av tillgångar. I det här sammanhanget är det också relevant att, enligt principen om kontinuitet, oavskrivna anskaffningsutgifter och övriga avdragsgilla utgifter som hänger samman med de övergående verksamheterna dras av i det mottagande välfärdsområdets beskattning på samma sätt som de skulle ha dragits av i samkommunens beskattning. Med tanke på situationer där den egendom som överförs har hört till en skattefri verksamhet föreskrevs det om värden som välfärdsområdet kan basera avskrivningar på, vilket är av betydelse när den verksamhet som överförs betraktas som skattepliktig näringsverksamhet. Bokföringsvärdet betraktas som anskaffningsutgift för finansierings-, omsättnings- eller anläggningstillgångar.

2.5 Lokaler som fortsättningsvis ägs av kommuner och samkommuner

De hyresavtal som avses i 22 § i införandelagen och som ingåtts mellan kommuner och välfärdsområden om kommunägda lokaler upphör den 31 december 2025 om inte välfärdsområdet förlänger giltighetstiden med ett år. Enligt motiveringen till paragrafen (RP 241/2020 rd, s. 826) ska kommunen under övergångsperioden inte vara verksam på marknaden på det sätt som avses i kommunallagen, men efter övergångsperioden förändras läget. Efter övergångsperioden har kommunen möjlighet att hyra ut lokaler som den äger till exempel till ett välfärdsområde, och

anses då troligtvis vara verksam i ett konkurrensläge på marknaden, vilket leder till att verksamheten enligt 126 § i kommunallagen i regel måste bolagiseras. Detsamma gäller med stöd av 32 § i införandelagen på motsvarande sätt lokaler som ägs av frivilliga samkommuner.

När riksdagen behandlade lagförslaget och finansutskottet hörde sakkunniga uppmärksammades frågan om överlåtelsebeskattning av kommunerna vid omorganisering av fastighetstillgångarna efter övergångsperioden. I sitt utlåtande FiUU 1/2021 rd konstaterade utskottet att kommunerna efter övergångsperioden ska bolagisera sina social- och hälsovårdsfastigheter om avsikten är att fortsätta hyra ut dem. Enligt Kommunförbundets yttrande uppgår den överlåtelseskatt som ska betalas för kommunernas vårdbyggnader när fastighets- och lokalinnehaven regleras till 290 miljoner euro. Utskottet ansåg att det är viktigt att inte heller överföringen av dessa tillgångar ska leda till några inkomst- eller överlåtelseskattepåföljder. Utskottet ansåg det vara ändamålsenligt att en separat proposition om detta lämnas senare. Skyldigheten att bolagisera fastigheter blir aktuell först efter övergångsperioden, och i det sammanhanget preciseras också vilka arrangemang som överhuvudtaget ska vidtas och vilka olika situationer som ska beaktas när det föreskrivs om befrielse från överlåtelseskatt. Samtidigt är det också möjligt att på behörigt sätt beakta EU:s regler för statligt stöd.

I ett uttalande i sitt svar på lagförslaget (RSv 111/2021 rd) förutsatte riksdagen, på motsvarande sätt som finansutskottet och social- och hälsovårdsutskottet i sitt betänkande (ShUB 16/2021 rd) hade föreslagit, att regeringen genast inleder en bedömning av behovet av en reform gällande överlåtelseskatt och lämnar en proposition med behövliga ändringsförslag till riksdagen på så sätt att ändringarna kan sättas i kraft under övergångsperioden. Beredningen av ändringsförslagen ska enligt uttalandet genomföras med hänsyn till EU:s regler om statligt stöd.

Motsvarande behov av att bolagisera uthyrningen av lokaler gäller också när

- kommuner har hyrt ut lokaler som de äger till sjukvårdsdistrikt, specialomsorgsdistrikt eller frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet och hyresavtalen om dessa lokaler har överförts så att de gäller mellan kommunerna och välfärdsområdena.

- frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet har hyrt ut lokaler som de äger till sjukvårdsdistrikt eller specialomsorgsdistrikt och hyresavtalen om dessa lokaler har överförts så att de gäller mellan dessa samkommuner och välfärdsområdena, eller

- kommuner eller frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet har hyrt ut lokaler som de äger till privata aktörer efter att ha konkurransutsatt de social- och hälsovårds- eller räddningstjänster som produceras i dem, och avtalen om dessa lokaler fortsätter gälla mellan kommunerna eller samkommunerna och de privata aktörerna.

2.6 Europeiska unionens regler för statligt stöd

Enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan *EUF-fördraget*, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget ska kommissionen underrättas om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder i så god tid att den kan yttra sig. En stödåtgärd får inte tas i bruk förrän

kommissionen har fattat sitt beslut i ärendet. Det finns två undantag från regeln om förhandsanmälan. Dessa undantag gäller stöd som omfattas av gruppundantag samt stöd av mindre betydelse.

Kriterier för statligt stöd

Reglerna om statligt stöd tillämpas på företag som hör till tillämpningsområdet för Europeiska unionens konkurrenslagstiftning. Enligt EU-domstolens etablerade tolkningspraxis syftar begreppet företag på varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oberoende av enhetens juridiska form och finansieringssätt. Ekonomisk verksamhet är all verksamhet där varor och tjänster erbjuds på vissa marknader.

Enligt domstolens etablerade rättspraxis ska fyra kriterier uppfyllas för att en nationell åtgärd ska kunna klassificeras som statligt stöd. För det första kanaliseras åtgärden offentliga medel till ekonomisk verksamhet. För det andra är denna ekonomiska fördel selektiv i och med att den endast gynnar ett visst eller vissa företag, till exempel inom en viss bransch eller region. För det tredje snedvrider eller hotar åtgärden att snedvrider konkurrensen. För det fjärde påverkar åtgärden handeln mellan medlemsstaterna.

Exempelvis skattefördelar som beviljas ett verksamt företag ska i regel betraktas som ekonomiskt stöd med offentliga medel. I rättspraxis har tröskeln för åtgärdens konkurrens- och handelseffekter satts relativt lågt. Det räcker med att man kan visa att stödmottagaren bedriver ekonomisk verksamhet och verkar på en marknad där det förekommer handel mellan medlemsstaterna.

Stödets selektivitet

För att en beskattningsåtgärd ska kunna klassificeras som en selektiv fördel krävs för det första att man specificerar ett referenssystem, dvs. det ”normala” skattesystem som medlemsstaten tillämpar. För det andra måste man kunna visa att den aktuella beskattningsåtgärden avviker från referenssystemet på ett sådant sätt att den innebär differentierad behandling av aktörer som befinner sig i en inbördes jämförbar faktisk och rättslig situation med hänsyn till det mål som eftersträvas med referenssystemet.

Enligt unionens domstolspraxis omfattar begreppet statligt stöd enligt artikel 107 i EUF-fördraget dock inte åtgärder som åstadkommer skillnad i behandlingen av företag som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i jämförbara situationer och som vid första påseendet är selektiva, om den berörda medlemsstaten kan visa att skillnaden i behandling är berättigad eftersom den följer på systemets art eller struktur (se till denna del dom 6.10.2021, *World Duty Free Group och Spanien v. kommissionen*, C-51/19 P och C-64/19 P, EU:C:2021:793, punkt 35 och 36 med hänvisningar till rättspraxis).

Fastställandet av vilka företag som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i en jämförbar situation beror på hur man först har definierat det rättsliga system utifrån vars mål jämförbarheten för de företag som gynnas respektive inte gynnas ska bedömas (se dom 6.10.2021, *World Duty Free Group och Spanien v. kommissionen*, C-51/19 P och C-64/19 P, EU:C:2021:793, punkt 60 med hänvisningar till rättspraxis).

Det bör också beaktas att en åtgärd som inte formellt innebär någon avvikelse från det allmänna systemet utan baserar sig på kriterier som i sig är allmänna kan vara selektiv om den de facto

differentierar på ett diskriminerande sätt mellan företag som är jämförbara med tanke på skattesystemets mål (se dom 15.11.2011, kommissionen och Spanien v. Government of Gibraltar och Förenade kungariket (C-106/09 P och C-107/09 P, EU:C:2011:732) punkt 101 och dom 19.12.2018, A-Brauerei, C-374/17, EU:C:2018:1024, punkt 32 och 33).

För att bedöma om en skatteåtgärd är selektiv är det således viktigt att referenssystemet på ett korrekt sätt identifieras. Eftersom fastställandet av referenssystemet är utgångspunkten för den jämförelse som måste göras när selektiviteten bedöms medför ett fel vid fastställandet att hela bedömningen av selektiviteten blir felaktig (se dom 6.10.2021, World Duty Free Group och Spanien v. kommissionen, C-51/19 P och C-64/19 P, EU:C:2021:793, punkt 61).

Enligt unionens domstolspraxis bör det också beaktas att fastställandet av referensramen ska bygga på en objektiv bedömning av innehållet i, sambandet med och de konkreta verkningarna av de bestämmelser som är tillämpliga enligt denna medlemsstats nationella rätt (som 6.10.2021, World Duty Free Group och Spanien v. kommissionen, C-51/19 P och C-64/19 P, EU:C:2021:793, punkt 62 med hänvisningar till rättspraxis).

2.7 Bedömning av nuläget

2.7.1 Skyldighet att betala överlåtelseskatt vid bolagisering av fastigheter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet

Bolagiseringsskyldigheten enligt kommunallagen kan uppfyllas genom att den aktuella uppgiften ges till ett aktiebolag eller också till ett andelslag, en förening eller en stiftelse. I praktiken har bolagiseringarna genomförts i aktiebolagsform. Vid bolagisering finns ofta ett behov av att till bolaget överföra tillgångar som behövs i verksamhetsutövningen, vilket vanligtvis sker med en apportöverlåtelse. Då ska överlåtelseskatt betalas på fastigheter och värdepapper som överläts, om inte åtgärden kan genomföras i form av en verksamhetsöverlåtelse som uppfyller villkoren för skattefrihet.

Verksamhetsöverlåtelse kan tillämpas på kommuners och samkommuners bolagiseringsåtgärder om den verksamhet som ska bolagiseras kan betraktas som näringsverksamhet och villkoren för verksamhetsöverlåtelse i övrigt uppfylls. I etablerad rättspraxis har uthyrning av fastigheter och lokaler dock i princip inte betraktats som näringsverksamhet, utan som verksamhet som ska beskattas enligt inkomstskattelagen. Enligt rättspraxis (HFD 2012:24) kan principerna om verksamhetsöverlåtelse på grundval av fusionsdirektivet tillämpas också på sammanslutningar som ska beskattas enligt inkomstskattelagen, men detta gäller endast sammanslutningsformer som nämns uttryckligen i direktivet, närmare bestämt aktiebolag, andelslag, sparbank och försäkringsbolag, inte till exempel kommuner och samkommuner. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg i sitt avgörande HFD 2014:29 att 52 d § i näringskattelagen inte ska tillämpas på bolagisering av kommunal fastighets- och uthyrningsverksamhet som ska beskattas enligt inkomstskattelagen.

Enligt gällande lagstiftning och rättspraxis ska alltså överlåtelseskatt betalas när lokaler som hyrs ut till välfärdsområdena eller till andra sammanslutningar som inte hör till kommunen eller samkommunen överförs till ett aktiebolag som apport vid en bolagisering.

Behovet av bolagiseringar är en direkt följd av införandelagen, vilket utskottet betonar i sitt betänkande. Lagen ålägger kommunerna och de frivilliga samkommunerna för social- och hälsovården eller räddningsväsendet att under en övergångstid hyra ut lokaler som används för de social- och hälsovårdstjänster och räddningstjänster som välfärdsområdena tar över från dem.

Om lokalerna fortsättningsvis hyrs ut efter att övergångsperioden har löpt ut ska uthyrningsverksamheten i princip anses bedrivas i ett konkurrensläge på marknaden på det sätt som avses i kommunallagen, och verksamheten ska bolagiseras på grund av bolagiseringsskyldigheten enligt kommunallagen.

Samma bolagiseringsskyldighet gäller lokaler som ägs av kommuner eller frivilliga samkommuner för social- och hälsovården eller räddningsväsendet, med hyresavtal som med stöd av införandelagen har överförts till att gälla mellan kommunerna eller samkommunerna och välfärdsområdena eller som fortsätter gälla mellan kommunen eller samkommunen och en privat tjänsteproducent. Uthyrning av sådana lokaler kan i princip anses ske i ett konkurrensläge på marknaden, eftersom verksamheten inte längre omfattas av kommunallagens undantag från bolagiseringsskyldigheten efter att välfärdsområdena har tagit över ansvaret för att ordna social- och hälsovården och räddningsväsendet. I införandelagen och motiveringen till den finns inga bestämmelser eller konstateranden om att bolagiseringsskyldigheten för dessa lokaler ska tillämpas först efter att övergångstiden löpt ut. Det har dock ansetts att uthyrning av sådana lokaler omfattas av bolagiseringsskyldigheten först när omständigheterna förändras efter att organisationsansvaret har överförts, till exempel om hyresavtalet ändras eller ett nytt hyresavtal ingås. Enbart en överföring av hyresavtalet som direkt grundar sig på lagen innebär inte att uthyrningen sker på marknaden, och den utlöser därmed inte bolagiseringsskyldigheten under hyresavtalets giltighetstid. Dessutom förutsätter tillämpningen av bolagiseringsskyldigheten alltid i sista hand en bedömning från fall till fall av huruvida verksamheten bedrivs i ett konkurrensläge på marknaden eller inte.

Under dessa omständigheter ska det inte anses vara motiverat eller ändamålsenligt med en för kommunsektorn mycket kostsam skyldighet att betala överlåtelseskatt till staten i samband med de nämnda bolagiseringarna.

2.7.2 Skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse

Förutsättningarna för skattefrihet enligt lagen om överlåtelseskatt skiljer sig från tillämpningsvillkoren för näringskattelagens bestämmelse om verksamhetsöverlåtelse eftersom skattefriheten inte gäller överlåtelse till ett befintligt bolag. I 52 d § i näringskattelagen finns inget motsvarande krav, och i inkomstbeskattningen behandlas överlåtelsen som skatteneutral om överlåtelsen sker till ett verksamt bolag. Tilläggsvillkoret i samband med överlåtelsebeskattningen begränsar onödigt de skattskyldigas möjligheter att göra ändamålsenliga företagsomstruktureringar. Ofta måste ett nytt bolag bildas bara för att överlåtelseskatten ska kunna undvikas, och det avsedda resultatet uppnås genom att man fusionerar det nybildade bolaget med det befintliga bolaget.

Skillnaden innebär samtidigt att man i ett återbäringsförfarande enligt 43 § i lagen om överlåtelseskatt måste utreda om förutsättningarna för befrielse från överlåtelseskatt uppfylls. Om förutsättningarna för skattefrihet harmoniseras med näringskattelagen kan man frånga det administrativt betungande återbäringsförfarandet.

3 Målsättning

Syftet med skattefriheten i samband med reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet är att förbättra kommunsektorns saldo genom att slopa skyldigheten att betala överlåtelseskatt för bolagiseringar av lokaler som används av social- och hälsovården och räddningsväsendet, vilket kommunerna är tvungna till som en sammantagen konsekvens av reformen och den i kommunallagen föreskrivna bolagiseringsskyldigheten. På de grunder som framförs nedan

kan den föreslagna skattefriheten anses vara förenlig med EU:s regler om statligt stöd, som det hänvisas till i uttalandet i riksdagens svar RSv 111/2021 rd.

Ett ytterligare mål är att verksamhetsöverlåtelser ska kunna genomföras mer flexibelt, också med hänsyn till de ovannämnda bolagiseringarna av kommunernas och samkommunernas lokaler och de relaterade statsstödsaspekterna. Genom att man inför krav som överensstämmer med näringskattelagens bestämmelser om verksamhetsöverlåtelse kan man samtidigt minska företagets och Skatteförvaltningens administrativa merarbete till följd av det gällande förfarandet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Lagen om överlåtelseskatt

Befrielse från överlåtelseskatt vid bolagisering av social- och hälsovårdens eller räddningsväsendets lokaler

Det föreslås att en bestämmelse om skattefrihet temporärt ska tas in i lagen om överlåtelseskatt och tillämpas när en kommun eller en frivillig samkommun för social- och hälsovården eller räddningsväsendet före utgången av 2030 till ett aktiebolag som den äger överlåter en fastighet som den hyrt ut till ett välfärdsområde och som huvudsakligen har använts av social- och hälsovården eller räddningsväsendet, och som vederlag får aktier i det övertagande bolaget. Skattefriheten föreslås också gälla lokaler som ägs av kommuner eller de samkommuner som nämns ovan och som använts för social- och hälsovård eller räddningsverksamhet som kommunen eller samkommunen ordnar och har konkurrensutsatt.

Skattefriheten ska gälla när organiseringsansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet, och eventuellt också besittningen av lokalerna, genom införandelagen har överförts från de kommuner och samkommuner som tidigare bedrev verksamheten.

Skattefriheten ska på motsvarande sätt gälla överlåtelse av aktier i ett bolag som äger och besitter fastigheter, om lokalerna har använts på det nämnda sättet.

Skattefriheten ska gälla bolagiseringar som genomförs i slutet av 2025 eller 2026 redan innan övergångstiden löper ut och fram till utgången av 2030 och retroaktivt bolagiseringar som genomförts redan före lagens ikraftträdande, om överlåtelseavtalet har ingåtts vid tidpunkten för regeringens proposition x.10.2023 eller därefter. Dessa arrangemang kräver sin tid och kan också vara beroende av hyresavtalets återstående giltighetstid. För att en störningsfri, fortlöpande social- och hälsovårds- samt räddningsverksamhet ska kunna tryggas i lokalerna och för att konkurrensneutraliteten ska kunna garanteras, och även ur statsstödsperspektivet, är det enbart till fördel att bolagiseringsarrangemangen kan genomföras inom en tidsram där de enskilda fallens särskilda omständigheter kan tas i beaktande.

Skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse

Bestämmelsen om skattefrihet för överlåtelse av fastigheter eller värdepapper vid verksamhetsöverlåtelse ändras genom att man slopar kravet på att överlåtelsen ska göras till ett bolag som

har bildats för att fortsätta verksamheten. Samtidigt frångås det nuvarande återbäringsförfarandet och uppfyllandet av villkoren för skattefrihet kontrolleras i samband med inkomstbeskattningen. Skatteförvaltningen bedömer att förutsättningarna för skattekontroll inte försämras.

4.1.2 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

Det föreslås att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras genom att temporära bestämmelser tas in för att fastställa det värde från vilket det övertagande bolaget kan göra avskrivningar när uthyrningsverksamhet med fastigheter och lokaler vid en bolagisering överförs till den normala samfundsbeskattningens område. Som anskaffningsutgift som inte dragits av vid beskattningen av anläggningstillgångar och andra tillgångar och som belopp som inte dragits av vid beskattningen av utgifter med lång verkningstid betraktas enligt förslaget i beskattningen av det övertagande bolaget bokföringsvärdet av tillgångar och utgifter med lång verkningstid enligt bokslutet för den senast avslutade räkenskapsperiod som föregick överföringen av tillgångarna.

Om de tillgångar som överförs skulle värderas exempelvis enligt det verkliga värdet skulle bolaget få en obehörig vinst jämfört med konkurrerande företag på fastighetsmarknaden, eftersom bolaget via värderingen skulle få en alltför stor kostnadsreserv i inkomstbeskattningen, vilket senare skulle minska den inkomstskatt som ska betalas på uthyrningsverksamheten.

4.1.3 Bedömning av befrielsen från överlåtelseskatt vid bolagisering av lokaler inom social- och hälsovården eller räddningsväsendet med avseende på EU:s regler för statligt stöd

När man bedömer om skattefriheten i samband med bolagiseringar kan betraktas som en sådan selektiv förmån som avses i reglerna om statligt stöd måste man först specificera referenssystemet och bedöma om åtgärden avviker från det systemet, dvs. om den innebär en differentiering mellan ekonomiska aktörer som med hänsyn till systemets väsentliga mål befinner sig i en faktisk och rättsligt jämförbar position.

I den aktuella situationen måste den allmänna strukturen för Finlands lag om överlåtelseskatt betraktas som referenssystem. Målet med bestämmelserna om överlåtelseskatt är att beskatta överlåtelse av fastigheter och värdepapper, inbegripet apportöverlåtelse till aktiebolag. Ett undantag från detta är överlåtelse i samband med verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i näringskattelagen. Syftet med undantaget från överlåtelseskatten och 52 d § i näringskattelagen är att undanröja skattehinder för omorganisering av företagsverksamhet.

Under de förutsättningar för verksamhetsöverlåtelse som anges i näringskattelagen kan en verksamhetsöverföring genomföras i enlighet med kontinuitetsprincipen utan direkta inkomstskattepåföljder. Undanröjandet av skattehinder ger företagen möjlighet att organisera företagsstrukturen på ett sätt som främjar deras kommersiella mål. Åtgärden väntas förbättra företagens konkurrenskraft och konkurrensförhållanden samt produktiviteten, vilket är det skattepolitiska målet med bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse och fusionsdirektivet, som bestämmelserna baserar sig på. Dessa omorganiseringar är regelbundet frivilliga och tjänar de kommersiella behov och mål som företagen själva har angett.

De nu aktuella bolagiseringsåtgärderna avviker helt från de ovan nämnda aspekterna på följande sätt.

För företag med normal verksamhet (referensgruppen) är verksamhetsöverlåtelse ett alternativ som de kan tillgripa när det anses tjäna företagets egna kommersiella behov och mål. Företag

med normal verksamhet kan undvika skattepåföljder utan att ta till arrangemang som innebär en skatterisk.

Bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse kan tillämpas på sammanslutningar som beskattas enligt inkomstskattelagen (de som endast bedriver uthyrningsverksamhet beskattas i allmänhet enligt inkomstskattelagen). Bakgrunden är HFD:s avgörande 2012:24 om fusionsdirektivet. Verksamhetsöverlåtelse kan dock inte tillämpas på bolagisering av kommunernas uthyrningsverksamhet eftersom kommunen inte är en sammanslutning som nämns i fusionsdirektivet. Därför kan bolagiseringar inte genomföras skattefritt.

Kommuner och samkommuner är genom lag tvungna att bolagisera utan valmöjlighet, samtidigt som den kommunala basservice som ges i de lokaler som ska bolagiseras också genom tvingande lagstiftning har tagits över av välfärdsområdena.

Det skulle inte finnas någon bolagiseringsskyldighet om kommunerna eller samkommunerna utan den tvingande lagstiftningen skulle ha fortsatt använda lokalerna för social- och hälsovårdens och räddningsväsendets funktioner.

Kommunerna har i lag ålagts att hyra ut sina lokaler på en konkurrensutsatt marknad, dvs. att bedriva ekonomisk verksamhet, när verksamheten i fastigheterna genom lag har tagits ifrån aktörerna. Det bör också noteras att den fastighetsegendom som kommunerna har kvar enligt lag ska hyras ut till välfärdsområdena.

Företag som producerar privata social- och hälsovårds- eller räddningstjänster har inte motsvarande skyldigheter, och ett privat företag skulle förmodligen inte vidta motsvarande åtgärder.

Med stöd av de ovannämnda omständigheterna kan man, när man beaktar unionens domstolspraxis (se särskilt dom 6.10.2021, World Duty Free Group och Spanien v. kommissionen, C 51/19 P och C 64/19 P, EU:C:2021:793), anse att kommunernas och samkommunernas fastighets- och lokaluthyrningsverksamhet inte befinner sig i en *faktisk och rättslig situation som är jämförbar* med företag som besitter och hyr ut fastigheter med tanke på målen för bestämmelsen om verksamhetsöverlåtelse i lagen om överlåtelseskatt. Därmed anses aktörerna inte få en selektiv fördel enligt artikel 107 i EUF-fördraget i förhållande till andra företag i fastighets- och lokaluthyrningsbranschen.

Det gäller också att notera att den föreslagna skattefriheten inte gäller bolagisering av uthyrning av lokaler som används för något annat än att producera lagstadgade tjänster som konkurrensutsätts av välfärdsområden, tidigare av kommuner eller samkommuner. Den föreslagna skattefriheten gäller alltså inte exempelvis uthyrning av lokaler som används av privata tjänsteproducenter för att tillhandahålla och producera marknadsbaserade tjänster. Sådan i princip ekonomisk verksamhet, och bolagisering av den, omfattas alltså inte av den föreslagna skattefriheten.

Det bör också noteras att frågan om statligt stöd inte överhuvudtaget skulle ha aktualiserats om ansvaret för att ordna de ovannämnda tjänsterna skulle ha överförts till välfärdsområdena med en annan etappindelning, som i sig också var ett alternativ. Om arrangemanget skulle ha genomförts genom en samlad bolagisering av social- och hälsovårds- och räddningsuppgifterna inklusive de lokaler som användes för dem, skulle skattefriheten ha varit oproblematiserad med tanke på reglerna om statligt stöd, eftersom åtgärden skulle ha gällt kommunernas basservice som inte över huvud taget är ekonomisk verksamhet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Konsekvenser för den kommunala ekonomin

Det eurobelopp som kommunala bolag kan spara tack vare befrielsen från överlåtelseskatten beror på det verkliga värdet av de fastigheter och värdepapper som ingår i de tillgångar som ska bolagiseras. Från det verkliga värdet beräknas den överlåtelseskatt på 4,0 eller 2,0 procent som ska betalas för skattepliktig apportöverlåtelse. Vid överlåtelse av fastighetsbolag räknas också eventuella bolagslåneandelar in i skattegrunden.

Man kan endast göra grova uppskattningar av besparingen i euro till följd av skattefriheten. Det finns inte tillräckligt med information att tillgå i synnerhet om lokaler som ägs av frivilliga samkommuner och som kan komma att omfattas av bolagiseringsskyldigheten, och inte ens de tillgängliga uppgifterna är aktuella. Det är svårt att fastställa lokalernas verkliga värde och det går inte att förutse i vilken mån lokalerna slutligen kommer att bolagiseras, säljas till externa parter eller tas i annan egen användning i kommunen i stället för att bolagiseras.

Den senaste kartläggningen av kommunsektorns lokaler finns i Landskapens lokalcentral Ab:s finskspråkiga rapport ”Kuntien rakennuskannan tilannekuva vuonna 2020 ja ennusteet vuosille 2020–2040” från den 7 oktober 2020. Där uppskattas kommunernas och kommunkoncernernas fastighetsbestånd utifrån byggnads- och lägenhetsregisteruppgifterna enligt situationen den 30 maj 2020. Enligt de beräkningsantaganden som beskrivs i rapporten var vårdbyggnadernas yta i primärkommunerna vid granskningstidpunkten enligt en uppskattning av Finlands Kommunförbund rf knappt 4,2 miljoner kvadratmeter och det tekniska värdet 7,3 miljoner euro. Senare har ett betydande antal fastighetsaffärer genomförts inom kommunsektorn, förmodligen med tonvikt på lokaler som används av social- och hälsovården.

Uppskattningen inbegriper inte lokaler som ägs av frivilliga samkommuner. Inte heller för kommunernas del innehåller uppskattningen bland annat det kommunala räddningsväsendets byggnader, socialvårdens stödboenden eller social- och hälsovårdens kontorsbyggnader, enligt Kommunförbundets uppskattning sammanlagt cirka 0,65 miljoner kvadratmeter. Rapporten innehåller inga uppgifter om värdet på byggnadernas markbotten. Det finns inte heller någon uppskattning att tillgå om hur lokalerna är fördelade enligt överlåtelseskattesats, dvs. vilka objekt som beskattas enligt skattesatsen 4 procent för fastigheter och vilka enligt skattesatsen 2 procent för aktier i fastighetsbolag.

Den kostnadsbesparing som skattefriheten innebär kan grovt uppskattas till 100–300 miljoner euro under tillämpningsperioden som upphör 2030.

Skattebesparingen minskar det tryck att höja hyrorna som de kommunala bolagen annars har i samband med hyresjusteringar på grund av skyldigheten att betala överlåtelseskatt.

Skyldigheten att betala överlåtelseskatt uppstår beroende på när kommunen eller samkommunen bolagiserar uthyrningen av de aktuella lokalerna. Tidsplanen och genomförandet av bolagiseringen beror på många faktorer som varierar från fall till fall, såsom de social- och hälsovårds- eller räddningstjänster som tillhandahålls i de aktuella lokalerna och deras kontinuitet, välfärdsområdets behov av de aktuella lokalerna samt andra lokaler i området som lämpar sig

för social- och hälsovården eller räddningsväsendet och marknadssituationen för sådana, giltighetstiden för hyresavtalet och avtalet om de tjänster som tillhandahålls i lokalerna samt välfärdsområdenas och kommunernas eller samkommunernas eventuella avvikande överenskommelser inom de gränser som införandelagen tillåter. Det är alltid den berörda kommunen eller samkommunen som fattar beslut om bolagisering av uthyrningsverksamhet, och då tillämpar den kommunallagens bestämmelser om bolagiseringsskyldigheten och undantagen från den.

Om de lokaler som används av social- och hälsovården eller räddningsväsendet ägs av välfärdsområdet ska bestämmelserna i lagen om välfärdsområden (611/2021) följas i användningen och uthyrningen av lokalerna. Den lagen innehåller i stor utsträckning motsvarande bestämmelser som kommunallagen om skyldigheten att bolagisera verksamhet som bedrivs i ett konkurrensläge på marknaden. Eftersom social- och hälsovården och räddningsväsendet hör till välfärdsområdenas lagstadgade uppgifter kan man enligt 131 och 132 § i lagen om välfärdsområden låta bli att bolagisera exempelvis uthyrningen av lokaler som används i huvudsak för välfärdsområdets egen eller välfärdsområdeskoncernens verksamhet eller för tjänsteproduktion som välfärdsområdet konkurransutsätter.

Konsekvenser för statsfinanserna

Staten går miste om skatteinkomster motsvarande de 100–300 miljoner euro som de kommunala bolagen enligt uppskattningen ovan sparar i överlåtelseskatt till följd av skattefriheten i samband med bolagiseringen av social- och hälsovårdens och räddningsväsendets fastigheter. Det är dock uppenbart att en del av bolagiseringarna inte skulle genomföras utan skattefriheten eftersom kommunerna skulle leta efter mindre kostsamma alternativ till bolagisering, och ingen överlåtelseskatt till den delen skulle betalas.

Ändringen av villkoren för skattefrihet vid verksamhetsöverlåtelse minskar beskattningsutfallet något. Under 2020–2022 fattades 22–45 beslut om befrielse och återbäring vid verksamhetsöverlåtelse. Antalet avslag var högst ett till två per år, oftast med motiveringen att det övertagande bolaget hunnit inleda sin verksamhet före verksamhetsöverlåtelsen. Det finns ingen närmare information om antalet verksamhetsöverlåtelser som görs till ett verksamt bolag och där skatten betalas, och det går inte att exakt bedöma ändringens konsekvenser för beskattningsutfallet. Man kan anta att verksamhetsöverlåtelser som omfattar en betydande mängd skattepliktig egendom i dag görs till nybildade bolag för att minimera skattekostnaderna.

Den föreslagna ändringen av näringskattelagen beräknas inte ha några konsekvenser för samfundsskatteutfallet.

4.2.1.2 Konsekvenser för företagen

Befrielsen från överlåtelseskatt för kommunala bolag vid bolagisering av lokaler som används av social- och hälsovården och räddningsväsendet minskar trycket att höja hyrorna. Konsekvenserna av detta för de tjänstetillhandahållare som verkar i lokalerna beror på förhållandena på den lokala hyresmarknaden, till exempel tillgången på lokaler som är lämpliga för verksamheten samt den allmänna hyresnivån i området.

De ändrade villkoren för skattefriheten vid verksamhetsöverlåtelse innebär att villkoren för skattefrihet överensstämmer med kraven på verksamhetsöverlåtelse enligt 52 d § i näringskattelagen, vilket ökar flexibiliteten när dessa arrangemang genomförs. När man vill fortsätta verksamheten i ett bolag som redan existerar behöver man inte bilda ett nytt bolag endast för att

undvika överlåtelseskatt, och senare med stöd av 4 § 6 mom. i lagen om överlåtelseskatt fusionera det skattefritt med det bolag där man vill fortsätta verksamheten. Då skattefriheten inte längre avgörs i ett ansökningsförfarande enligt 43 § kan bolaget snabbare söka lagfart.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Förslagen har konsekvenser för Skatteförvaltningens och Lantmäteriverkets personal som handlägger lagfartsansökningar och i viss mån för resurserna. Förslagen medför inga nya uppgifter för dem, men befrielsen från överlåtelseskatt för social- och hälsovårdens och räddningstjänstens fastigheter leder jämfört med normalläget till ett mer än obetydligt antal bolagiseringar, vilket ökar i synnerhet Skatteförvaltningens arbetsmängd. Bolagiseringarna genomförs dock under hela tillämpningstiden för skattefriheten 2023–2030, vilket jämnar ut arbetsmängden för 2024 - 2031.

Eftersom skattefriheten enligt förslaget ska vara direkt, och inte till exempel ansökningsbaserad som vid ikraftträdandet av bestämmelserna om bolagiseringsskyldighet i den gamla kommunallagen, minskar Skatteförvaltningens arbetsmängd i behandlingen av dessa fall avsevärt jämfört med det administrativt tunga ansökningsförfarandet. Samtidigt kan Lantmäteriverket snabbare handlägga ansökningar om lagfart eftersom de i princip kan avgöras på grundval av den sökandes utredning och försäkran utan uttalande enligt 29 § i lagen om överlåtelseskatt.

Skatteförvaltningens arbetsmängd minskar även till följd av att skattefriheten också vid verksamhetsöverlåtelse är direkt. För kontrollen av överlåtelsebeskattningen får man från inkomstbeskattningen information om de arrangemang där 52 d § i näringskattelagen inte ska tillämpas, och därför försvagas inte skattekontrollen. Enligt den föreslagna 43 a § 2 mom. ska bolaget för inskrivningsmyndigheten förete en utredning med en specificering av den överlåtna egendomen och en försäkran om att fastigheten har överlåtit i en sådan verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i näringskattelagen. I dessa situationer behövs inget utlåtande enligt 29 § i lagen om överlåtelseskatt.

5 Remissvar

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om överlåtelseskatt

43 §. Överlåtelse av fastighet eller värdepapper i samband med verksamhetsöverlåtelse. I 1 mom. slopas kravet på att överlåtelsen ska göras till ett samfund som har bildats, och det nuvarande ansökningsbaserade återbärings- och beslutsförfarandet frångås. Till följd av ändringarna stryks bestämmelsen i 2 mom. om tidsfristen för ansökan och det högsta återbäringsbeloppet eftersom den är onödig.

I 2 mom. föreskrivs om skyldigheten för det övertagande bolaget att förete en utredning om skattefrihet när lagfart söks för fastighetsöverlåtelsen. Den grundläggande bestämmelsen om den utredning som ska företas av inskrivningsmyndigheten vid överlåtelse av fastighet finns i 29 § 1 mom. i lagen om överlåtelseskatt. Enligt det momentet ska den sökande när lagfart och inskrivning söks förete utredning om betalningen av skatten samt annan behövlig utredning om omständigheter som påverkar skattens belopp. En utredning om betalningen av skatten behöver inte företas om inskrivningsmyndigheten har fått uppgift om betalningen av Skatteförvaltningen.

Enligt det föreslagna 2 mom. betraktas som tillräcklig utredning för inskrivningsmyndigheten om att skatt inte ska betalas en utredning med specifikation över den överlåtna egendomen samt den skattskyldiges försäkran om att förutsättningarna för skattefrihet uppfylls. Momentet motsvarar principiellt det som föreskrivs i 29 § 2 mom. om utredningsskyldighet i de situationer som avses i 4 § 5 mom., dvs. när en fysisk persons egendom överförs till ett aktiebolag enligt en sådan ändring av verksamhetsformen som avses i 24 § i inkomstskattelagen och skatt inte ska betalas.

När ansökningsförfarandet frångås ska en deklaration om överlåtelseskatt ändå lämnas in och avtalet om verksamhetsöverlåtelsen bifogas. Om de uppgifter om överlåtelsen av en fastighet som företetts inskrivningsmyndigheten visar sig vara felaktiga får Skatteförvaltningen påföra överlåtelseskatt i efterhand i det normala förfarandet enligt 33 § i lagen om överlåtelseskatt.

43 a §. Temporär skattefrihet som gäller vissa bolagiseringar i samband med social- och hälsovårdsreformen. Första momentet i den nya 43 a § innehåller en grundläggande bestämmelse om skattefrihet. Enligt den inledande meningen gäller skattefriheten bolagiseringar som genomförs av kommuner och sådana samkommuner som avses i 32 § i införandelagen, när kommunen eller samkommunen överlåter en fastighet till ett aktiebolag som den äger mot aktier i det bolaget. Överlåtelsen kan göras till ett befintligt bolag eller till ett bolag som bildas för ändamålet. Bolagsrättsligt är det fråga om att täckningspriset betalas med apportegendom i stället för pengar enligt 2 kap. 6 § i aktiebolagslagen (624/2006) eller, om överlåtelsen görs till ett befintligt bolag, enligt 9 kap. 12 § i den lagen. Apportegendomen kan förutom fastigheter omfatta också andra tillgångar som överläts till bolaget.

Skattefriheten gäller inte överlåtelse av fastighet där penningvederlag används. På samma sätt som enligt tillämpningsvillkoren för bestämmelsen om verksamhetsöverlåtelse kan alltså endast aktier i det övertagande bolaget ges som vederlag till den överlåtande kommunen eller samkommunen.

Det övertagande bolaget kan vara ett bolag som den överlåtande kommunen eller samkommunen äger ensam eller tillsammans med flera kommuner eller samkommuner.

De frivilliga samkommuner som avses i 32 § i införandelagen och som nämns i momentets inledande mening är andra än sådana samkommuner som avses i 20 § i införandelagen och nämns i 7 § i lagen om specialiserad sjukvård, som upphävdes genom införandelagen, och andra än de specialomsorgsdistrikt som avses i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Enligt lagen om specialiserad sjukvård skulle kommunen för ordnande av specialiserad sjukvård enligt den lagen höra till samkommunen för något av de sjukvårdsdistrikt som nämndes i 7 §.

De samkommuner som avses i 32 § i införandelagen överfördes inte till välfärdsområdena i reformen, utan förblev självständiga juridiska personer och har samma i avsnitt 2.4.2 beskrivna skyldigheter som kommunerna i fråga om lokaler som de äger. Till dessa samkommuner räknas bland annat samkommuner som bildats med anledning av bestämmelserna i lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007), dvs. den så kallade Paras-lagstiftningen.

Bolagiseringarna ska ske före utgången av 2030 för att de ska vara skattefria. På det sättet ges kommunerna en tillräckligt lång övergångstid för att genomföra de nödvändiga arrangemangen. För fastigheter som ägs av kommuner upphör övergångstiden då uthyrning till välfärdsområdena inte anses ske i ett konkurrensläge på marknaden vid utgången av 2026, om välfärdsområdet utnyttjar sin rätt att förlänga hyresavtalets giltighetstid med ett år.

I 1 och 2 punkterna föreskrivs det om de krav på fastighetsanvändningen som utgör förutsättningar för skattefrihet.

1 punkten gäller fastigheter som före den 1 januari 2023 användes av social- och hälsovården eller räddningsväsendet, som ordnades av kommunen eller av en i 20 eller 32 § i införelagen avsedd samkommun. Förutom kravet på det ovannämnda användningsändamålet förutsätter skattefriheten att fastigheten huvudsakligen har använts för sådan verksamhet. Vad huvudsaklig innebär i sammanhanget bedöms utifrån den byggnadsyta som använts. En ytterligare förutsättning för skattefrihet är att fastigheten hyrts ut till välfärdsområdet med stöd av 22 eller 25 § i införelagen.

2 punkten gäller fastigheter som har använts för i 1 punkten avsedd verksamhet vid ett samfund som bedrivit verksamhet med stöd av ett avtal som grundat sig på konkurrensutsättning och som ingåtts med en kommun eller en frivillig samkommun. Även i dessa fall förutsätter skattefriheten att fastigheterna huvudsakligen har använts för den verksamheten.

Enligt 2 mom. jämställs delar av fastigheter samt aktierna i ett fastighetsbolag med fastigheter när paragrafen tillämpas, om bolagets lokaler har använts enligt 1 mom. Om en överlåtelse av en del av en fastighet gäller en fastighet med ett avtal om delad besittning ska detta inte betraktas som ett hinder för skattefrihet.

I 3 mom. föreskrivs det om skyldigheten för det övertagande bolaget att förete en utredning om skattefrihet när lagfart söks. Som för inskrivningsmyndigheten tillräcklig utredning om att skatt inte ska betalas betraktas en handling om överlåtelse av apportegendom med specifikation över den överlåtna egendomen samt den skattskyldiges försäkran om att förutsättningarna för skattefrihet uppfylls. Även i detta fall får Skatteförvaltningen påföra överlåtelseskatt i efterhand i det normala förfarandet enligt 33 § i lagen om överlåtelseskatt, om de uppgifter som lämnats visar sig vara felaktiga.

Skattefriheten ska enligt förslaget vara direkt, och inte till exempel ansökningsbaserad som vid ikraftträdandet av bestämmelserna om bolagiseringsskyldighet i den gamla kommunallagen, vilket var ett administrativt tungt förfarande. I de bestämmelserna ingick en möjlighet att från Skatteförvaltningen få ett beslut om att skatt inte behöver betalas om ansökan hade gjorts och en redogörelse över villkoren för skattefrihet lämnats innan skatten betalats. I förslaget finns ingen sådan förslag, men kommunen eller det övertagande bolaget kan enligt 39 § i lagen om överlåtelseskatt ansöka om Skatteförvaltningens bindande förhandsavgörande om skyldigheten att betala skatt om de är osäkra på huruvida skattefrihetsregeln kan tillämpas i deras fall.

Utöver den utredning som ska företas inskrivningsmyndigheten är förvärvaren skyldig att enligt 30 § i lagen om överlåtelseskatt lämna en skattedeklaration om överlåtelse av fastigheter och värdepapper, om överlåtelsen gäller aktier i ett fastighetsbolag. I deklarationen lämnas de uppgifter som anges i paragrafen samt övriga uppgifter som Skatteförvaltningen bestämmer, där även överlåtelsehandlingen för apportegendom ska ingå. Anmälningsskyldigheten säkerställer att Skatteförvaltningen får kännedom om överlåtelseerna och kan övervaka att villkoren för skattefrihet uppfylls.

6.2 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

52 j §. Fastställande av anskaffningsutgift vid vissa strukturarrangemang i kommuner.

I den nya paragrafen föreskrivs om de värden som det övertagande bolaget kan göra avskrivningar på i fråga om den egendom som överförs till bolaget och som har använts av kommunens eller samkommunens verksamhet som betraktas som skattefri. Vid beskattningen av det övertagande bolaget betraktas då som oavdragbara anskaffningsutgifter för anläggningstillgångar och andra tillgångar och som oavdragbara belopp av utgifter med lång verkningstid bokföringsvärdet enligt bokslutet före överföringen av tillgångarna.

7 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2024.

Bestämmelserna i 43 och 43 a § i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt ska tillämpas på överlåtelse som skett på basis av ett avtal som ingåtts den dag då regeringens proposition lämnas 2023 eller därefter. Lagen om temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ska enligt förslaget tillämpas vid beskattningen för 2023–2030.

8 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2024 och avses bli behandlad i samband med den.

Befrielsen av social- och hälsovårds- och räddningsfastigheter från överlåtelseskatt minskar statens inkomster från överlåtelseskatten jämfört med alternativet att skattefriheten inte genomförs och överlåtelseskatt betalas vid bolagisering. Skattefrihetens inverkan på beloppet av influten överlåtelseskatt 2024 beror på i vilken grad de bolagiseringar som genomförs 2023–2024 koncentreras till 2024.

Skattefriheten har ingen minskande inverkan på de uppskattningar av influtna belopp som gjorts för 2023 och 2024, där överlåtelseskatten från bolagisering och skattefriheten inte har kunnat tas i beaktande.

De övriga förslagens konsekvenser för beskattningsutfallet 2024 är små.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionen innehåller inga med avseende på grundlagen problematiska förslag. Lagförslagen kan således behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) 43 §, sådan den lyder i lagarna 526/2010 och 785/2016, och
fogas till lagen temporärt en ny 43 a § som följer:

43 §

Överlåtelse av fastighet eller värdepapper i samband med verksamhetsöverlåtelse

Skatt ska inte betalas, om en fastighet eller värdepapper som hör till verksamhet som överförs vid verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet överlåtits till ett samfund som fortsätter verksamheten.

Som i 29 § 1 mom. avsedd för inskrivningsmyndigheten tillräcklig utredning om att skatt inte ska betalas betraktas en av den skattskyldige lämnad utredning med specifikation över den överlåtna egendomen samt avgiven försäkran om att fastigheten överlåtits i enlighet med 1 mom.

43 a §

Temporär skattefrihet som gäller vissa bolagiseringar i samband med social- och hälsovårdsreformen

Skatt ska inte betalas när en kommun eller en sådan samkommun som avses i 32 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) senast vid utgången av 2030 till ett aktiebolag som ägs av kommunen eller samkommunen ensam eller tillsammans med en annan kommun eller samkommun som vederlag för aktiebolagets aktier överlåter en fastighet

1) som med stöd av den lagen hyrts ut till välfärdsområdet och som den 31 december 2022 huvudsakligen har använts av kommunen eller av den primärvård, den specialiserade sjukvård, det socialväsande eller det räddningsväsende som ordnats av en i 20 eller 32 § i den lagen avsedd samkommun, eller

2) som huvudsakligen har använts för i 1 punkten avsedd verksamhet vid ett samfund som bedrivit verksamhet med stöd av ett avtal som grundat sig på konkurrensutsättning och som ingåtts med en kommun eller en i 32 § i den lagen avsedd samkommun.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om fastigheter gäller på motsvarande sätt en del av en fastighet samt aktierna i ett bolag som äger och besitter fastigheter, om aktierna berättigar till besittning av lokaler som används på i 1 mom. nämnda sätt.

Som i 29 § 1 mom. avsedd för inskrivningsmyndigheten tillräcklig utredning om att skatt inte ska betalas betraktas en handling om överlåtelse av apportegendom med specifikation över den överlåtna egendomen samt den skattskyldiges försäkran om att förutsättningarna för skattefrihet uppfylls.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 43 a § gäller till utgången av 2030.
Lagen tillämpas på överlåtelser som skett enligt avtal som slutits den x oktober eller därefter.

2.

Lag

om temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) temporärt en ny
52 j § som följer:

52 j §

Fastställande av anskaffningsutgift vid vissa strukturarrangemang i kommuner

När en kommun eller samkommun senast vid utgången av 2030 till ett aktiebolag som ägs av den överlåter aktier, som använts i kommunal verksamhet som betraktats som skattefria, i en till ett välfärdsområde uthyrd fastighet eller i ett aktiebolag som äger och besitter fastigheter och kommunen eller samkommunen som vederlag får det övertagande bolagets aktier ska bokföringsvärdet av tillgångar och utgifter med lång verkningstid enligt bokslutet för den senast avslutade räkenskapsperioden före överföringen betraktas som den anskaffningsutgift som inte dragits av vid beskattningen av anläggningstillgångar och andra tillgångar och som det belopp som inte dragits av vid beskattningen av utgifter med lång verkningstid.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den xx xxxx 20 xx. Lagen tillämpas vid beskattningen för 2023–2030..

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Finansminister Förnamn Efternamn